

Miljö- och energidepartementet

Vår referens/dnr:

29/2016

Christina Leideman

Er referens/dnr: M2015/04155/Mm

2016-02-19

Remissvar

över Europeiska kommissionens förslag (COM (2015) 614/2) till meddelande om cirkulär ekonomi, M2015/04155/Mm

Svenskt Näringsliv företräder drygt 60 000 små, medelstora och stora företag. Dessa är organiserade i 50 bransch- och arbetsgivarförbund. Detta yttrande har utarbetats efter samråd med berörda branschförbund inom Svenskt Näringsliv. Svaret från Svenskt Näringsliv är på en generell nivå. Vi vill också hänvisa till våra branschförbunds yttranden i de två paketen i kommissionens meddelande om cirkulär ekonomi. Handlingsplanen och förslagen till revideringar i de sex olika direktiven för avfall påverkar sektorer inom näringslivet olika vilket också avspeglas i svaren från berörda medlemsorganisationer.

Sammanfattande synpunkter

Svenskt Näringsliv välkomnar det omarbetade förslaget från kommissionen i meddelandet om cirkulär ekonomi, CE. Vi välkomnar att det är DG Jobs, Growth, Investment and Competitiveness som tillsammans med DG Environment har huvudansvaret för CE inom kommissionen och vi anser att ansvaret på nationell nivå i regeringskansliet bör ha samma form.

Inledningsvis vill Svenskt Näringsliv framföra att vi ser positivt på att CE har ett fokus på hållbar tillväxt och resurseffektivitet och att det ska ske utifrån ett helhetsperspektiv som också tar hänsyn till företagets konkurrenskraft. Vi ser inte fokus på nya regler som den stora lösningen utan tror mer på bättre tillämpning av existerande regler inom EU för att säkerställa ett starkt level playing field på den inre marknaden. Vidare tror vi det finns potential för nya funktionsorienterade lösningar genom samverkan mellan flera aktörer i samhället och är positiva till icke-bindande mål och stöd för frivilliga insatser inom det som berörs i handlingsplanen.

Synpunkter på handlingsplanen

Cirkulär ekonomi bygger på ett kretsloppstänkande och på att produkters värde bevaras så länge som möjligt och avfall minimeras. En produkt som har nått slutet av sin livscykel fortsätter att kunna utnyttjas i ny produktion och kan därmed skapa ytterliga mervärde. Avfallshierarkin som anges i Avfallsdirektivet är självklart en ledstjärna. Men det finns inget one-size-fits-all – i varje enskild situation är det behovet hos företaget och i samhället som anger hur stark kaskad användning kan utvecklas. Svenskt Näringslivs uppfattning är att det

inte handlar om att uppnå "en" cirkulär ekonomi, utan det handlar om många olika cirkulära affärsmodeller baserade på olika produkter, d v s varor och tjänster, olika sektorer och olika företag.

"Cascading use" bör eftersträvas som princip och resurserna användas där de genererar störst värde. Svenskt Näringsliv motsätter sig lagstiftning eller reglering som föreskriver en bestämd prioriteringsordning.

Svenska företag har kommit långt i sitt miljö- och hållbarhetsarbete och arbetar utifrån en helhetssyn, s k Life Cycle Thinking. Detta utgör en viktig bas för näringslivet för att i samverkan finna resurseffektiva lösningar som bidrar till en CE.

För att handlingsplanen för en CE ska bidra till positiv utveckling behövs engagemang och samverkan mellan flera aktörer i samhället. CE behöver också utvecklas på den globala arenan och utgör ett bidrag till FN:s nya hållbarhetsmål.

Svenskt Näringsliv vill påpeka att cirkularitet också är en näringspolitisk fråga som handlar om hantering av såväl jungfruliga som återvunna resurser, dvs. energi och råvaror, material och produkter på ett hållbart sätt och som leder till tillväxt och utveckling av näringslivet och i förlängningen samhället. Samtidigt som detta sker minskar belastningen på miljön sett ur ett helhetsperspektiv. Det bidrar till en decoupling i samhället mellan miljöbelastningen som minskar och tillväxten som ökar genom väl avvägda åtgärder i ett cirkulärt samhälle.

Sverige som land har stora möjligheter att bidra med råvaror till Europa – såväl jungfruliga som återvunna. Detta har stor betydelse både för landet Sverige och EU.

I handlingsplanen tas biomassa och biobaserade produkter upp som ett viktigt område. Sverige har stora tillgångar av förnybar skogsråvara och jordbruksråvara som avverkas respektive skördas från ett hållbart skogsbruk respektive hållbart jordbruk och bidrar till minskad klimatpåverkan då förnybara råvaror ersätter fossil. En växande och hållbar bioekonomi har stor potential att minska vår klimatpåverkan och således en central plats i den cirkulära ekonomin. Det är angeläget att Sverige driver på inom EU för att den potential som ökat nyttjande av hållbara förnybara resurser har inom många olika områden. Ett exempel är trä som byggmaterial för såväl husbyggnationer som i infrastruktur som binder koldioxid under långa tider. På senare tid har ånyo textiltillverkningsindustri börjat tillverkas av cellulosafibrer. Kemiindustrin arbetar på att ersätta fossil råvara för produktion av kemikalier och bränslen med förnyelsebara råvaror från skog, jordbruk och vattenbruk liksom återvunna råvaror. Sverige har också bra tillgångar på malm och en modern ståltillverkning som möjliggör produktion av nischade stålprodukter vilka bidrar till klimatsnåla applikationer. Återvunnet järn- och metallskrot utgör en stor andel av råvaran till stålindustrin.

Sverige har en stark internationell ställning inom utveckling mot miljömässigt hållbar produktion. Inom tillverkningsindustrin är områden som effektiv materialanvändning, lättviktsmaterial, energioptimering, återtillverkning, återvinning och virtuella metoder för avancerad produkt- och produktionssystemanalys långt utvecklade jämfört med många andra länder. Det är viktigt att inse att utvecklingen på detta område pågår för fullt drivet, av kommersiella drivkrafter.

Offentlig upphandling är en viktig drivkraft som kan stimulera marknaden. Men vid utveckling av nya kravställningar mot cirkularitet vid upphandling måste man se upp med att dessa inte leder till inlåsningar i specifik teknik eller produkter. Svenskt Näringsliv ser därför positivt på

ökad innovations- och funktionsupphandling som utvecklar samhället i en resurseffektiv och högteknologisk riktning och som bidrar till att Sverige kan behålla och helst stärka sin konkurrenskraft.

Det är positivt att kommissionen skall arbeta för att finna en rimlig balans mellan kemikalielagstiftningens mål att skydda människors hälsa och miljön mot risker från farliga ämnen och avfallslagstiftningens mål att öka återanvändningen av material. Dialog med näringslivet är en viktig förutsättning i detta arbete tillsammans med realistiska konsekvensanalyser.

För att marknaden för återvunnet material ska kunna växa krävs att stora volymer med återvunnet material med rätt kvalitet samt med god leveranssäkerhet kan erbjudas. Rätt kvalitet innebär att materialet får avsättning som vara i leverantörskedjorna, där produkter som sätts på marknaden måste uppfylla samhällets väsentliga krav, så som hälsa, miljö och säkerhet. Här krävs ett samspel mellan samhällets olika krav.

En långsiktig lösning är att prioritera en inre marknad för återvunna material inom EU som baseras på utvecklade kvalitetsstandarder för olika material. För att nå dit krävs att synen på avfall utvecklas till att vara en resurs. Vid utveckling av kvalitetsstandarder bör dessa omfatta såväl jungfruligt som återvunnet material. Standarder kan utgöra ett viktigt redskap och utvecklas genom frivillighet.

Ett ökat nyttjande av end-of-waste samt biproduktprincipen är också viktiga redskap för möjliggöra en övergång till en CE.

Svenskt Näringsliv vill framhålla att indikatorer för att mäta framsteg inom den cirkulära ekonomin inte kan användas för att göra jämförelser mellan länder utan ordentlig bakgrundsanalys eftersom nationella förhållanden påverkar situationen. Uppföljning av utvecklingen bör ske landspecifikt och möjligtvis sektorsspecifikt tills vidare. Flera av de indikatorer som används idag av EEA i Resource Efficiency Scoreboard och Raw Material Scoreboard är inte relevanta i ett svenskt perspektiv. Det gäller särskilt DMC (Domestic Material Consumption) som inte är tillämplig för medlemsstater med en stor basindustri. Dessutom har indikatorer olika relevans i olika branscher. Om ett EU-gemensamt ramverk för mätning av framsteg ska utvecklas bör näringslivet vara delaktiga.

Synpunkter på Appendix 1 till Aktionsplanen för en CE

För att följa utvecklingen mot en cirkulär ekonomi och effektiviteten av åtgärderna på EU och nationell nivå är det viktigt att ha tillförlitliga indikatorer. I Appendix 1 till Aktionsplanen för en CE föreslås drygt 50 olika studier/åtgärder under åren fram till 2018. I en av de 50 föreslagna åtgärderna anges att kommissionen i samarbete med EEA och medlemsstaterna ska utarbeta ett ramverk för att följa utvecklingen mot cirkulär ekonomi baserat på tillgängliga data och indikatorer från Resource Efficiency Scoreboard samt Raw Material Scoreboard under tiden fram till 2017. Näringslivet vill få möjlighet att delta i detta utvecklingsarbete. Svenskt Näringsliv vill i detta sammanhang påpeka det viktiga i att vidareutveckla Astrid Kanders, Lunds universitet, m fl arbete med att ta fram en adderande metodik för framtagande av ett lands produkter, dvs varor och tjänsters, samlade påverkan på miljön inkluderande landets import och export.

Synpunkter på Avfallspaketet

Svenskt Näringsliv anser att definitionerna är viktiga och ser det som nödvändigt att begreppet "municipal waste" tas bort och ersätts med "households waste".

Svenskt Näringsliv stödjer arbetet med att finna en inom EU harmoniserad beräkningsmetod för de föreslagna procentuella målen för förberedelse för återanvändning och för återvinning. Det är ett steg i rätt riktning. Begreppen "reuse" och "preparation for reuse" behöver dock ses över och förtydligas för att belysa hur beräkning och verifiering av målpuppfyllelsen ska ske. Föreslagen definition av "preparation for reuse" behöver också ses över mot bakgrund av att den nu föreslås omfatta åtgärder med produkter som inte är avfall.

Kommissionen föreslår i ett flertal artiklar t ex vad gäller biprodukter respektive end-of-waste att kommissionen skall ges möjlighet att precisera lagstiftningen genom s k Delegated Acts i stället för Implemented Acts. Vi kan se både för- och nackdelar med båda arbetssätten och önskar att regeringen i dialog med berörda parter som näringslivet utför en konsekvensanalys av i vilka fall det ena är att föredra framför det andra.

"Initiative on waste to energy" skall i vissa medlemsstater kunna innebära en risk att man i det korta perspektivet, för att minska deponeringen av avfall och för att få ner utsläppen av klimatgaser från fossila bränslen, bygger ut en överkapacitet i förbränning, vilket kommer att konkurrera med materialåtervinningen. Materialåtervinningens potential att sänka klimatutsläppen är viktigt att ha i åtanke här. I detta sammanhang måste det dock framhållas att förbränning av biobaserade restprodukter också är viktigt för att minska fossilberoendet. Deponering av avfall medför att den resursen inte tillgodogörs. Det är eftersträvansvärt att mängden avfall som deponeras minskas och drivkrafterna för att nyttiggöra avfallet ökar. Ett förbud mot att förbränna ett för materialåtervinning utsorterat avfall är ett steg i rätt riktning.

Stockholm som ovan

Inger Strömdahl
Ansvarig Miljö Policies
Svenskt Näringsliv

Inger.stromdahl@svensktnaringsliv.se
Mobil +46 70 5688108

Bilaga 1

till Svenskt Näringslivs remissyttrande på Europeiska kommissionens förslag (COM (2015) 614/2) till meddelande om cirkulär ekonomi, M2015/04155/Mm

Stockholm 2016-02-19

I denna Bilaga 1 ges exempel från olika branscher inom Svenskt Näringsliv. Det är exempel på framgångsrika aktiviteter och exempel där svårigheter identifierats i arbetet mot ökad cirkularitet. Svenskt Näringsliv hoppas att regeringskansliet och andra parter i samhället har nytta av denna information i dessa exempel från näringslivet.

Exempel från byggindustrin:

Byggsektorn har tagit fram "**Riktlinjer för resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning**"

https://publikationer.sverigesbyggindustrier.se/sv/energi--miljo/resurs--och-avfallshantering-vid-byggand_860 som ger grunden för hur avfall ska hanteras genom hela byggprocessen. Materialet är under översättning till engelska och kommer att tas med i arbetet med att ta fram ett "Construction and Demolition Waste Protocol" på EU-nivå.

Byggsektorn arbetar även med **system för miljöbedömning** (BASTA, Byggvarubedömningen, Sunda Hus) och dokumentation av de produkter som ska användas vid byggnation, på så sätt bidrar vi till att fasa ut oacceptabla ämnen ur kretsloppet. Detta är ett sätt att göra återvinning enklare i framtiden. Byggnader och anläggningar står på plats och används under lång tid och det innebär att tidigare brister i kunskaper om ämnens egenskaper medfört att misstag begåtts och måste tas omhand nu till, ofta, höga kostnader.

Något som visat sig **problematiskt är tillsynsmyndigheternas varierande tolkning** av lagstiftning gällande dels markmassor rent allmänt och dels efterbehandling av förorenade områden. Här efterlyser byggbranschen tydliga riktlinjer och vägledning så att gällande lagstiftning tillämpas lika över hela landet.

Exempel från fordonsindustrin:

Scania och Swedfund investerar i indiska biogas

Scania och svenska statens utvecklingsfinansiär Swedfund har etablerat ett partnerskap för att utveckla produktionen av biogas som fordonsbränsle i den indiska staden Nagpur, med 2,5 miljoner invånare. Biogasen kommer att produceras av rötslam från ett av stadens reningsverk, i samarbete med lokala företag. Nagpur deltar i den indiska regeringens initiativ för att förbättra transportsystemen och miljön, i landets 100 största städer.

För ytterligare information, se länk; <http://www.scania.com/group/en/scania-and-swedfund-to-develop-indian-biogas/>

Exempel från gruvindustrin:

Recycling of metals

Electrical and electronic products are increasingly part of our everyday lives. The volumes of electronic waste are increasing globally, but today only a few smelters can process it. In a circular economy scrap electronic products should be processed and the metals they contain recycled in a way that ensures the minimum possible environmental impact. In addition to mining, Boliden refine metal concentrates and other raw materials, such as electronic scrap, metal scrap, metal ashes and scrap car batteries, to produce both pure metals and customized alloys. In Boliden smelter the electrical and electronic products put on the market and subsequently scrapped, are processed and the metals they contain are extracted and used in new products. The Boliden Rönnskär smelter has been processing different types of recycling materials since the 1960s, and it is the in-depth experience, coupled with technologies developed in-house and extensive capacity for processing these materials that makes Boliden a world leader in recycling of electronic waste.

<http://www.boliden.com/Operations/Smelters/E-scrap-project/>

Exempel från livsmedelsindustrin:

Många företag arbetar med att minska svinnet dels genom att arbeta med sina förpackningar, dels genom att använda restprodukter åter i produktionen, dels genom att skänka/sälja mat som närmare sig bäst-före datum.

Spendrups använder restprodukter för att minska sin koldioxidanvändning:

http://mb.cision.com/Public/1281/9565644/8eec30c4c2ca9bbd_org.jpg

Orkla arbetar för en "social supermarket" i samarbete med Stadsmissionen:

<http://www.orklafoods.se/Pressrum/Stockholms-Stadsmission-oeppnar-Nordens-foersta-Social-Supermarket>

Exempel från plast- och kemiindustrin:

Golvtillverkare och plastproducent hyr ut golv

Golvtillverkaren Bergo Flooring och plastproducenten Borealis har börjat sälja och marknadsföra produkter med återvunna material. Försök sker med att hyra ut golv så att rätt kvalitet på plast återkommer till tillverkaren, en spännande affärsmodell.

Kemiföretag gör att asfalt kan återanvändas

Kemiföretagen Nynas Petroleum i Nynäshamn och Arizona Chemicals i Söderhamn har båda utvecklat och säljer smarta kemikalier som gör att gammal asfalt fräschas upp för att kunna användas igen. Det spar stora resurser. ”

Hinder för kemiföretag att återvinna PVC

”Den europeiska PVC-industrin har byggt upp ett återvinningssystem som idag samlar in nästan 500 000 ton PVC-produkter, och målet är 800 000 ton till 2020. Eftersom PVC-produkterna har lång livslängd kan de innehålla den idag tillståndspliktiga mjukgöraren DEHP. Tre återvinningsföretag har därför ansökt om att få fortsätta återvinna dessa produkter. EUs kemikaliemyndighet ECHA har godkänt ansökan och företagen väntar nu på att rådet ska ge det slutliga godkännandet. Parlamentet har dock röstat ned förslaget trots att det riskerar att upp till 200 000 ton per år PVC inte kan återvinnas, vilket motsvarar hela

Sveriges produktion av PVC. Det visar hur en onödig rädsla för kemikalier kan hindra återvinning och cirkularitet. ”

Exempel från skogsindustrin:

Förnybara råvaror och biobaserade produkter ger lösningar i en cirkulär ekonomi

Skogsindustrin är redan idag en biobaserad cirkulär ekonomi. Den baseras på ett naturligt kretslopp av förnybar råvara, där koldioxid binds genom fotosyntes i växande skog, som används till produkter och energi. Produkterna materialåtervinns eller återanvänds för att när de är uttjänta användas som biobränsle. Skogsindustrin har därmed en viktig roll vad gäller att minska climateffekten.

Skogsindustrin nyttjar sina restprodukter och avfall inom den egna verksamheten eller genom andra verksamheter i en industriell symbios. Sågverkens restprodukter används t ex som råvara i massaindustrin, massaindustrins restprodukter och avfall används för konstruktion, markarbeten och jordförbättring samt genererar energi och el till annan industri samt samhället i stort. Biprodukter från tillverkningen levereras också som råvara till t ex kemiindustrin. Dessutom tillgodoses tillverkningsprocessernas behov av värmeenergi till 96 % och mer en tredjedel av elenergibehovet med egna biobränslen vilka utgörs av restprodukter från verksamheterna.

Det pågår ett stort utvecklingsarbete vad gäller såväl befintliga som nya cellulosebaserade material och produkter som kan ersätta dagens fossilbaserade. Träbyggandet, kartongförpackningar och textiltibrer är exempel på områden som växer medan nanocellulosa och kompositmaterial är exempel på nya områden. Ökad användning av förnybara material är en viktig faktor för att minska Europas beroende av ändliga material eftersom tillgången på förnybara skogliga resurser är betydande i t ex Sverige och Finland. Sverige har mycket att bidra med både vad gäller kunskaper om hållbart nyttjande av skogliga råvaror och industriell spetskompetens. Det är därför viktigt att fortsatt skapa incitament för ökad användning av förnybara råvaror i Europa.

Exempel från stålindustrin:

Slagg från stålproduktion används som ballast i asfalt utgör ett exempel på CE

Parallellt med stålproduktion gör stålindustrin en rad restprodukter såsom metallurgiska slaggar och glödska. Slaggen har en rad goda egenskaper som gör det lämpligt att använda för olika delar i en vägkonstruktion. Under de senaste två åren har ett projekt bedrivits med en unik sammansättning av aktörer i hela värdekedjan från stål- och metallproducenter, slaggbearbetning, asfaltstillverkare och VTI till Trafikverket. Tre rapporter med testresultat för slaggasfaltens goda egenskaper har publicerats av VTI. Dessutom har utarbetats bl.a. två vetenskapliga artiklar och en mall för produktinformationsblad för slaggasfalt. Ökad användning av slagg i asfalt leder till minskad användning av jungfruliga material (bergkross). Materialets goda beständighet ger möjlighet till tunnare asfaltlager. Den goda vidhäftningen mellan slagg och bitumen kräver mindre mängd av bitumen och vidhäftningsmedel och minskar både kostnader och miljöpåverkan. Vidhäftningen kan också utnyttjas för bullerreducerande asfalt med ett s.k. dränerande slitlager med större andel hålrum. En mer beständig vägkonstruktion med slagg kräver mindre frekvent underhåll, färre omläggningar, ger längre livslängd och lägre underhållskostnader. Samma dag som projektet skulle slutrapportera meddelar Ovako och NCC Roads i långsiktig satsning för hållbara vägar, där Ovako i Smedjebacken och NCC Roads har skrivit ett 10-årskontrakt om leverans av stålslagg. Biprodukten används som ballast i asfalt vilket ger stabilare och tystare vägar med behov av färre omläggningar.

NCC Roads köper de första tre åren Ovakos årliga produktion av ståslagg i Smedjebacken (ca 50 000 ton/år). De resterande sju åren köper NCC ca 85 000 ton/år, vilket även inkluderar slagg som idag ligger på lager. Ståslagg används som ballastmaterial i asfalttillverkning. Slaggasfalten är överlägsen vanlig asfalt i tillämpningar med mycket hög belastning och däcksvridning, som till exempel i rondeller och på industriytor. Dessutom bidrar slaggasfalten till en lägre bullernivå. Användning av ståslagg bidrar till ökad resurshållning i bergtäkter, minskad brytning och krossning av nytt stenmaterial, minskade utsläpp och behov av färre omläggningar. Det innebär mindre och färre störningar i trafiken liksom lägre kostnader.

Exempel från textilindustrin:

I forskningsprojektet **Mistra Future Fashion** arbetar olika aktörer tillsammans för att få ett hållbart och cirkulärt flöde inom modeindustrin.

<http://www.mistrafuturefashion.com/en/about/Sidor/default.aspx>

http://www.mistrafuturefashion.com/en/research_program/Sidor/default.aspx

I **BioInnovations innovationsprojekt "Närodlad textil i Sverige"** handlar det om att ta fram hållbara textilfibrer från skogsråvara eller återvunnen biobaserad textil. I delen om återvinning ingår att se hur man kan skapa en sluten värdecykel.

<http://www.bioinnovation.se/projekt/narodlad-textil-i-sverige/>

I EU:s forskningsprojektet **"Trash2Cash"** är uppgiften att använda pappers- och textilavfall för att generera nya textilfibrer.

<http://trash2cashproject.eu/>

Inom Wargön Innovation pågår projektet **"Textiles back to Textiles"**. Ny värdekedja från insamling till nya textilfibrer.

<http://wargoninnovation.se/projekt/textiles-back-to-textiles/>

Projektet **Re:Textile** har Textilhögskolan (Högskolan i Borås) gjort på uppdrag av Västra Götalandsregionen och föregångaren är projektet **Studio Re:design** (VG regionen).

Re:textile har som ambition att skapa strukturer för cirkulära flöden inom textilbranschen. Målet är minskad resursförbrukning genom nya designprocesser och affärsmöjligheter.

<http://retextile.se/om-projektet/>

<http://epi.vgregion.se/studio redesign/>

Västra Götalandsregionen har beviljat pengar till ett nytt projekt på Textilhögskolan i Borås, **"Nontotext"**. I projektet ska hälso- och miljöskadliga kemikalier i textilier framförallt för barn på förskolor och på sjukhus identifieras och kartläggas, men denna kunskap är också tänkt att användas för återbruk av textil och där giftiga ämnen inte ska cirkulera i kretsloppet.

<http://habit.se/nytt-projekt-for-att-kartlagga-skadliga-amnen/>

Exempel från handeln:

Detaljhandeln

Inom framförallt handeln pågår **insamling av använda textilier** för återanvändning och som resurs för nya fibrer. I vissa fall samarbetar textil- och modeföretag med

välgörenhetsorganisationerna. En stor mottagare/köpare av den insamlade volymen är företaget I:Collect. <http://www.hm.com/se/garment-collecting>

<http://about.lindex.com/se/lindex-och-myrona-okar-ateranvandning-av-textil-med-nya-appen-cirql/>

<http://www.kappahl.com/sv-SE/campaign/wear-love-give-back/>

<https://www.ah lens.se/vart-ansvar/samhallsengagemang/>

<http://axfoundation.se/filippa-k-circle/>

<http://www.ico-spirit.com/en/homepage/>

Textil återvinning – projektet T4RI: Textiles for Recycling Initiative, bildades på initiativ från några av Svensk Handels medlemsföretag för att skapa bättre förutsättningar för återanvändning och återvinning av textilier. Idag består gruppen av elva företag som tillsammans svarar för drygt halva marknaden för kläder och hemtextil. Gruppen vill bidra till att branschen tar sin del av ansvaret för att textilier i första hand återanvänds, därefter återvinns på bästa sätt, och som sista alternativ förbränns. T4RI vill verka för ett kretsloppssamhälle och att miljönyttan alltid sätts i fokus. Gruppen vill påverka och bidra till att:

- användningen av återvunna fibrer ökar, med syfte att sluta materialkretsloppet
- insamling av textilier sker kostnadseffektivt och med största möjliga miljöhänsyn
- insamlingen sker så nära konsumenten som möjligt
- allt som kan återanvändas tas omhand av seriösa aktörer
- textilåtervinningen kan ske i stor skala

Gamla möbler ges nytt liv

IKEAs globala vision är att bli självförsörjande på resurser bland annat genom projektet "turning waste into resources". IKEA-varuhusen utgår i hög grad från sina lokala förutsättningar i hållbarhetsarbetet och det finns ett starkt engagemang i smått som stort. Ett bra exempel är *Återbäringen*, en tjänst där kunder kan lämna in sina gamla men väl fungerande IKEA-möbler och få värdecheckar i utbyte. De inbyttta möblerna säljs sedan på fynd avdelningen till samma pris.

Utöver det har företaget sedan tidigare även ett samarbete med Blocket, som möjliggör att förlänga produkterna liv.

Toolpool – Lånar ut verktyg gratis

Malmös Järnhandel

Affärsidén bakom Toolpool är att försöka lösa 95 procent av kundernas praktiska problem i vardagsboendet på ett hållbart sätt och samtidigt bidra till en hållbar konsumtion. Affären finns mitt i centrum så ingen behöver ta bilen hit och det säljer i första hand lösningar inte varor. En klassisk svensk järnhandel så som den en gång såg ut -här finns skruvar och verktyg längst in, en färgavdelning i miniformat, en avdelning för trädgårdsprodukter – plus en servicedel med en "ToolPool" där kunderna gratis kan få låna bormaskiner och elverktyg etc.

Filippa K Circle, ett affärsutvecklingsinitiativ som Axfoundation stöttar och ett forum där Filippa K tillsammans med sina leverantörer arbetar för att hitta nya lösningar för att skapa så hållbara produkter som möjligt ur alla perspektiv. Det kan handla om att undvika avfall, skapa återvinningsbara produkter, minimera resursåtgång, välja hållbara material i allt ifrån tråd, foder, mellanlägg och förpackningar, att ha en transparent leverantörskedja osv. Utöver det ska produkterna kunna leva länge både vad gäller design och kvalitet, ha en perfekt passform, stärka varumärket och givetvis öka bolagets försäljning och resultat.

Clas Ohlsons erbjuder reparationsservice och reservdelar till sina kunder

Genom att erbjuda reparationer av de egna produkterna främjar Clas Ohlson återanvändning, förlänger livet på produkter och minskar sopberget – en del av den cirkulära ekonomin.

De vanligaste varorna som repareras är hushållsmaskiner, ljudutrustning, datortillbehör och trädgårdsprodukter. Företaget ser det som en del av good-will och

tar oftast bara betalt för reservdelen.

Idag finns det 9 500 reservdelar i lager. Försäljningen av reservdelar har ökat med 50% varje år.

Exempel från återvinningsindustrin:

Restaurangernas frityroljor återvinns till råvaror för kemteknisk industri

Återvinning av frityroljor är ett mycket bra exempel på ett cirkulärt flöde från restauranger som har återvunnits i mer än 40 år till råvaror till den kemtekniska industrin i Sverige. Hela återvinningskedjan är certifierad för att skapa spårbarhet och en kvalitetsgaranti, något som efterfrågas av köparna av det återvunna materialet.

Frityroljor är ett verksamhetsavfall. Några kommuner har under senare år ansett att frityroljorna är hushållsliknandeavfall, trots att detta avfall inte samlas in från hushåll.

Återvinningskedjan för frityroljor har byggts upp av innovativa familjeföretag på en konkurrensutsatt marknad. Vi ser en stor risk att fler kommuner definierar frityroljor som därmed jämförligt avfall, inkluderar det i kommunala avfallsupphandlingar och drar undan benen för de små företagens möjligheter att erbjuda återvinningslösningar.

Stena Metall – hinder för deponiåtervinning

Stena Metall – hinder pga myndigheters osäkerhet hantera beslut om end-of-waste

Bilaga till SNs
remissvar - utkast 201